

GÜNCEL GÖĞÜS HASTALIKLARI SERİSİ
UPDATES ON PULMONARY DISEASES

02

Editör | Editor

Prof. Dr. Mehmet KARADAĞ

UYKUDA SOLUNUM BOZUKLUKLARI

SLEEP-RELATED BREATHING DISORDERS

Konuk Editörler | Guest Editors

Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ

Prof. Dr. Yılmaz BÜLBÜL

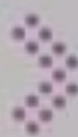
Cilt/Volume: 2 Sayı/Issue: 2 Ağustos/August 2014

ISSN: 2147-5776

www.akcigersagligi.org

GÜNCEL GÖĞÜS HASTALIKLARI SERİSİ
UPDATES ON PULMONARY DISEASES

02

ASYOD

Akciğer Sağlığı ve Yataşın Bakım Derneği

UYKUDA SOLUNUM BOZUKLUKLARI *SLEEP-RELATED BREATHING DISORDERS*

Konuk Editörler | Guest Editors

Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ, Prof. Dr. Yılmaz BÜLBÜL

Yayın Kurulu | Editorial Board

Editor | Editor
Dr. Mehmet KARADAĞ

Editor Yardımcıları | Associate Editors
Dr. Akın KAYA
Dr. Kürşat Uzun

Dr. M. Şule AKÇAY
Dr. Metin AKBUN
Dr. Ahmet AKKAYA
Dr. İbrahim AKKURT
Dr. Levent AKYILDIZ
Dr. Fıcaun ALATAŞ
Dr. Ali Nihat ANNAKAYA
Dr. Deniz BABAYİĞİT
Dr. Ahmet BAŞOĞLU
Dr. Hasan BAYRAM
Dr. Sendar BERK
Dr. Hayati BİLGİÇ
Dr. Yılmaz BÜLBÜL
Dr. Erkan CEYLAN
Dr. Gökhan ÇELİK
Dr. Erdoğan ÇETINKAYA
Dr. Aydın ÇILEDAG
Dr. Orhan ÇILDAĞ
Dr. Necati ÇİTAK
Dr. Çağlar ÇUHADAROĞLU
Dr. Figen DİVECİ
Dr. Levent ELBEYLİ
Dr. Ahmet Emin ERBAYCI
Dr. Fuar EREL
Dr. Mustafa ERELEL
Dr. Fuar ERELEL
Dr. Sinan ERGİNEL

Dr. Sultan ESER
Dr. İsmail FAKI
Dr. Uğur GÖNÜLÜĞÜR
Dr. Ali Mehmet GÖRGÜNER
Dr. Ramazan Oktay GÖZÜ
Dr. İsmail HANTA
Dr. H. Canan HASANOĞLU
Dr. Serap HASTÜRK
Dr. Ahmet Hamdi İLGAZLI
Dr. Recep İŞİK
Dr. Ahmet İLVAN
Dr. Kevaz Selim INTEPE
Dr. Mehmet KARADAĞ
Dr. Peün KARADAĞ
Dr. Nurattin KARAOĞLANOĞLU
Dr. Levent KART
Dr. Zafer KARTALOĞLU
Dr. Akın KAYA
Dr. Damız KIRKIL
Dr. Mustafa KOLSUZ
Dr. Nurhan KÖKSAL
Dr. Ermin MADEN
Dr. Leyla MEMİŞ
Dr. Selma METINTAŞ
Dr. Muzaffer METINTAŞ
Dr. Muzaffer METİN
Dr. Arzu MİRİCİ

Dr. Mehmet Hamdi MUZ
Dr. Candan ÖĞÜŞ
Dr. Bükm ÖZBAY
Dr. Tulay ÖZDEMİR
Dr. Sibel ÖZKURT
Dr. Tevfik ÖZLÜ
Dr. Nihat ÖZYARDIMCI
Dr. Leyla SAĞLAM
Dr. Nihat SAPAN
Dr. İsmail SARAÇOĞLU
Dr. İsmail SAVAŞ
Dr. Unal ŞAHİN
Dr. Nazan ŞEN
Dr. Abdurrahman ŞENYİĞİT
Dr. Betül TAŞPINAR
Dr. Turgut TEKE
Dr. Salih TOPÇU
Dr. İrfan UÇGUN
Dr. Gaye ULUBAY
Dr. Ahmet URSAVAŞ
Dr. Kürşat UZUN
Dr. Mehmet ÜNLÜ
Dr. İrfan YALÇINKAYA
Dr. Erkan YILDIRIM
Dr. Zeki YILDIRIM
Dr. Hüseyin YILDIRIM
Dr. Hasan YÜKSEL

**AKCİĞER SAĞLIĞI VE
YOĞUN BAKIM DERNEĞİ**
Ceylan Altı Katlı Cadde No: 1379, Sokak
No: 20/2 Balgat, Çankaya/Ankara
Tel: +90 312 287 94 66
Faks: +90 312 287 94 66
akciğersegligi@gmail.com

www.sectipnsegligi.org

Basım Tarihi
Ağustos 2014

Yayın Türü
Yerel Güncel

Dört Ayda Bir Yayınlanır.

ISSN: 2147-5776

İmtiyaz Sahibi
Akciğer Sağlığı ve
Yoğun Bakım Derneği

Sorumlu Yaz İşleri Müdürü
Akın KAYA

Yazım Kuralları | Instructions for Authors

1. Genel Göğüs Hastalıkları Sertifi, Akciğer Sağlığı ve Yoğun Bakım Derneği'nin çevrimiçi sayfası olarak dört ayda bir yayınlanmaktadır.
2. Derginin yayını dili Türkçedir. Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğü veya www.tdk.gov.tr adresi esas alınmalıdır.
3. Derginin amacı göğüs hastalıkları, yoğun bakım ve allerjik solunum hastalıklarına ait güncel bilgileri, tanı ve tedavi ile ilgili prensipleri aktarmak, beklentisi bu alanındaki yenilikleri inceleyişine ve bilgilerini tazelemek için olanaktır. Yazılarla birlikte ilgili bilimsel bilgi birikimi ve özellikle son 3 yılın önemli literatür verileri eksiksiz olarak aktarılmalıdır. Konuyla ilgili ulusal sempozyum da mutlaka içermelidir.
4. Dergiye yayınlanacak yazılar, konularında uzman kişilerden konuk editör tarafından sadece davet yoluyla kabul edilir. Dergiye gönderilen yazılar editörler tarafından günden geçirilir. Yazılar aşağıdaki kurallara uygun olarak yazılmalıdır.
5. Türkçe ve İngilizce her maddede 250 kelimeden fazla hazırlanmalıdır. NLM MESH terimleri <http://www.nlm.nih.gov/mesh/MESHterms.html> adresine ulaşılabilir. İlaç isimleri 3 tane anahtar kelime bölümünde belirtilmelidir.
6. Makalenin ana başlığı bold ve büyük harf yazılır. Birinci alt başlığı bold değilse, ilk harf büyük, diğerleri küçük olarak yazılır. İkinci alt başlığı sadece ilk harf büyük diğerleri tamamı küçük ve sonuna "" ile belirtiriz. Üçüncü alt başlığı italik sadece ilk harf büyük diğerleri tamamı küçük ve sonuna "" ile belirtiriz.
7. Kaynakların doğruluğundan yazar(lar) sorumludur. Kaynaklar yazıda geçiş aşamasına göre yazılmalı ve metin içinde uygun yerde parantez içinde belirtilmelidir. Referanslar metin içinde kullanılırken önceyle numaralanarak belirtilmelidir. Metin içinde referans "11" şeklinde diğer yazı karakteri ile işaretlenmelidir. Ayrıca fazla referansa veya bir durum "1-3" olarak belirtilmelidir. Kaynaklarda belirtilen dergi isimlerinde Index Medicus'un uygun isimlendirmeleri yapılmıştır (Br J Radiol, Clin Radiol, J Comput Assist Tomogr, Pediatr Radiol, Radiol Clin North Am) gibi. Kaynak yazımında şu veya daha az yazar varsa bütün isimler belirtilmelidir.

ve aşağıdaki şekildeki gibi düzenlenmelidir. Altıdan fazla yazarın bulunduğu kaynaklarda ilk üç isimden sonra "et al" kullanılabilir.

Örnek:

Dergi: Wadauchi JA, Harari JB, Thore B, Fedalko PE. Chronic obstructive pulmonary disease exacerbation and risk of pulmonary embolism. *Thorax* 2007; 62: 103-4.

Bu kitapta dört yazarla aşağıdaki örnek bilgiler ve diğer kullanılmamıştır.

Kitap: Gibson GJ. Lung volumes and elasticity. In: Hughes JMB, Pride NB (ed). Lung Function Tests, Physiological Principles and Clinical Applications. London: WB Saunders, 1999: 45-56.

Tek yazarlı kitap: Cohn PE. Sıvı elektrolit dengesizliği ve infeksiyon. 3rd ed. New York: Marcel Dekker, 1993.

8. Jöbel ve virgüller, hasta, doktor, kurum isimleri girilene kadar jöbelde hazırlanmalıdır. Metinler ayrı olarak, metin içinde geçiş aşamasına göre numaralanarak yazılır. Başlık ve alt başlıklar ayrı bir sayfada yazılır. Kaynaklar hazırlanırken alt başlıkta alfabetik sıra ile mutlaka açıklanmalıdır. Metin, tablo ve şekillerde kullanılan örneklilik sayılar metinle de ayrılmıştır. Özellikle tablolarda metin açıklıyor ve kolay anlaşılır hale getirmeye amaç ile hazırlanmalı ve metnin tekrarlanmamasıdır.
9. Makalelerin bilimsel, etik ve hukuki sorumluluğu yazarına ait olacaktır. Makalede kullanılmayan orijinal bilgilerin kaynaklarını mutlaka belirtmek ve makalede kullanılmayan resim, şekil vb. materyalin kullanım için yasal iznileri alınması gerekmektedir.
10. Yazılar kitlenin editöre e-mail ile veya aşağıdaki adrese posta ile gönderilir.

İletişim

AKCİĞER SAĞLIĞI ve YOĞUN BAKIM DERNEĞİ

Ceyhan Atif Karaca Caddesi 1370. Sokak No: 20/2

Balgat-Çankaya/ANKARA

Telefon: (0312) 287 96 68 • Faks: (0312) 287 96 68

E-Posta: akciger sagligi@gmail.com

Web Adresi: www.akciger sagligi.org

Yayın:

İbrahim KARA

Yayın Yönetmeni:

AĞ SAĞLIK

Yayın Yönetmeni Yardımcısı:

Gökhan ÇİMEN

Apelgü BOWAL

Yayın Koordinatörü:

Merve AKDEMİR SAĞLIK

Leda BAŞGÜL

Ezra GÖRGÜLÜ

Özge MUTLU

Makale Koordinatörü:

Veseli KARA

Yayın Kurulu:

Hakan ERTEK

Zeynep YAKŞEHİR

Betül ÇİMEN

Muhammed SAYIN

Genel Departman:

Oruç ÖZER

Nezhan YAMAN

Merve KURT

Redaksiyon:

Fahri Bayraktar Cad. No: 100/8

44294 Marmarış/İzmir, Şişli İstanbul/Türkiye

Telefon: +90 212 217 17 00

Faks: +90 212 217 22 92

E-posta: akciger sagligi@medikal.com.tr

Baskı:

ADA Çiğir Matbaacılık Tic. Ltd. Şti.

Ülceci Yolu, Ç. Mithracıkçe 5 / 2546

No: 03211, Kat: Türkiye

İstanbul/Türkiye

Telefon: +90 212 567 12 42

Editörlerden | *From the Editors*

Editör / Editor

Dr. Mehmet KARADAĞ

Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi, ikinci yılının ikinci sayısında uyku konusunu seçti.

Sağlıklı bir insanın günlük yaşamının bir parçası olan uykunun süresindeki değişiklikler ya da uyku sırasında normalde olmayan olayların yaşanması uyku bozuklukları olarak adlandırılmaktadır. Özellikle uykuda solunum bozuklukları son yıllarda tüm dünyada en çok ilgi çeken ve en çok araştırma yapılan konulardan birisi oldu.

Bu konudaki bilgi birikiminin uluslararası alandaki etkisi yeni bir sınıflandırma yapmasını gündeme getirdi. İlk kez 1993 yılında yapılan uluslararası uyku bozuklukları sınıflaması (International Classification of Sleep Disorders -ICSD-1) 2005 yılında güncellenmiş ve ICSD-2 olarak yayınlanmıştır. Son yıllardaki yoğun bilgi birikimi nedeniyle, Amerikan Uyku Tıbbi Akademisi (AASM) tarafından yeni Uyku Bozuklukları Sınıflaması (ICSD-3) 2014 yıl Şubat ayında yayınlandı.

Göğüs Hastalıkları uzmanlarının bu alandaki güncel gelişmeleri takip etmesi ve günlük pratiklerinde uygulamaları için konsantrasyon bilgilerden oluşan bu sayı hazırlanmıştır.

Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi'nin uyku sayısının hazırlanmasında emeği geçen, başta sayı editörlerimiz Prof. Dr. Mehmet Ünlü ve Prof. Dr. Yılmaz Bülbul olmak üzere tüm bilim insanlarına çok teşekkür ediyor, yararlı olmasını diliyorum.

Konuk Editörler / Guest Editors

Dr. Mehmet ÜNLÜ, Dr. Yılmaz BÜLBÜL

İnsanlığa yüzyıllar boyunca uykuyla hep ilgi duyulmuştur. Bilindiği üzere uyku sırasında görülen rüyalar, rüyaların yorumlanması ve görsel hayata etkileri gibi konular hep ilgi çekmiştir. Ancak uyku hastalarında hastalıkları anlamlı bölgelerimizin okuyumu ve bilimsel altyapı, hemem hermen son yüzyıl içinde olmuştur.

Görünürde uyku bozuklukları örneğinde, kabaca üç uyuyamayan ya da ağır uyuklama bozukluğu olan hastalıklar akla gelmektedir. Bir kısmı hasta uykusuzluktan, hiç uyuyamamaktan (insanımı) şikayet edenler, bir kısmı da ağır uyuklama şikayetleri ile başvurmakta. Ağır uyku hali narkolepsi ya da idiyopatik hipersomni gibi primer patolojilere bağlı olabileceği gibi, uyku sırasında gelişen solunum bozukluklarına (obstrüktif uyku apne sendromu ve hiperventilasyon gibi) ya da periyodik bacak hareketleri (PBB) gibi sekonder sorunlara bağlı olarak ortaya çıkabilmektedir.

Uykuda solunum bozukluklarının, özellikle de obstrüktif uyku apne sendromunun (OUAS) hem toplum hem de kişisel olarak ciddi sağlık problemlerine ve ekonoimik kayıplara yol açtığı bilinmektedir. Ağır OUAS özellikle vasküler morbiditeler, meslek ve iş kazaları, borçluluk yaşam kalitesi ile ilişkilidir. Obstrüktif uyku apne sendromunun yönetiminde öncelikle risk faktörlerine yönelik önlemler, kilo verme, sigara ve alkolden uzak durmak ve günlük olan hastalıkların tedavisi önemlidir. Sonrasında ilk tercih pozitif hava yolu basıncı (PAP) tedavisidir. Pozitif hava yolu basıncı tedavisi, OUAS ilişkili fizyopatolojik olumsuzlukların çoğunu geri döndürmektedir. Pozitif hava yolu basıncı tedavisi dışında uygun hastalarda ağır iş araçlar ve cerrahi tedavi de uygulanabilmektedir.

Güncel pratikte, OUAS hastaları yanında hiperventilasyon olguları ile de sık karşılaşabilmekteyiz. Özellikle obezite hiperventilasyon sendromu, uyku hiperventilasyon sendromu, restriktif / obstrüktif akciğer hastalıklarına bağlı hiperventilasyon gibi konular özellikle göğüs kaçırılmaktadır ve bu da tanısal güçlüğüyle sonuçlanmaktadır. Bu hastalarda hipoksi ve hiperkapni uyku sırasında daha da derinleşmekte ve olgular genellikle sağ kalp yetmesizliği ile birlikte başvurabilmektedir.

Güncel Göğüs Hastalıkları Serisi'nin bu sayısında, günlük pratiklerde önemli bir yere sahip olan, başta OUAS olmak üzere, tüm uykuda solunum bozuklukları güncel bilgiler ışığında güncel geçirilerek okuyucuya sunulmaya çalışılmaktadır. Emeği geçen tüm yazarlara değerli katkıları için teşekkür ediyoruz. Yararlı olması dileğiyle ...

Yazarlar | Authors

Prof. Dr. Ramaz Altın

Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Tekirdağ

Yrd. Doç. Dr. Nejat Altıntaş

Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Tekirdağ

Prof. Dr. Yılmaz Bulbul

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Trabzon

Doç. Dr. Nepe Durmuşoğlu

Burdurkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Denizli

Prof. Dr. Durvan Durmuşoğlu

Burdurkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kardiyoloji
Anabilim Dalı, Denizli

Doç. Dr. Hikmet Fırat

Düşük Yalvarın Beysız Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs
Hastalıkları Kliniği, Ankara

Prof. Dr. Fatma Fidan

Fatih Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, İstanbul

Doç. Dr. Ersin Günay

Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Yrd. Doç. Dr. Aygül Güzel

Öndokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Samsun

Yrd. Doç. Dr. Yavuz Selim İntepe

Yozgat Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Yozgat

Doç. Dr. Servet Kayhan

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs
Hastalıkları Ana Bilim Dalı, Rize

Dr. Gizem Kaplan

Namık Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Tekirdağ

Prof. Dr. Mehmet Karadağ

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları Anabilim
Dalı Öğretim Üyesi, Bursa

Doç. Dr. Gökhan Karbag

Süryenyazı Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, İstanbul

Doç. Dr. Beşit Köken

Afyon Kocatepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim Dalı, Çocuk Nöroloji Bilim Dalı, Afyonkarahisar

Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Sarıaydın

Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Doç. Dr. Sevinç Sarıoç Ulaşlı

Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Yrd. Doç. Dr. Cafer Şahbaz

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Dış Hekimliği Fakültesi, Restoratif
Dış Tıbbi Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Prof. Dr. Ahmet Ursavaş

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Bursa

Prof. Dr. Kürşat Uzun

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi, Göğüs
Hastalıkları Anabilim Dalı ve Yoğun Bakım Bilim Dalı, Konya

Yrd. Doç. Dr. Server Mutluay Ünal

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Dış Hekimliği Fakültesi, Protetik
Dış Tıbbi Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Prof. Dr. Mehmet Ünlü

Afyon Kocatepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyonkarahisar

Yrd. Doç. Dr. Durdu Mehmet Yavşan

Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi, Göğüs
Hastalıkları Anabilim Dalı ve Yoğun Bakım Bilim Dalı, Konya

Yazarlar | Authors

Yrd. Doç. Dr. Özlem Abakay

*Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Diyarbakır*

Prof. Dr. Egehan Başaran Demirkazık

*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anadokya
Anabilim Dalı, Ankara*

Prof. Dr. Erdoğan Çetinliaya

*Yeditepe Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Uzm. Dr. Gülbahar Dardmaz Yüce

*Dokuz Eylülün Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Göğüs Hastalıkları Kliniği, Ankara*

Doç. Dr. Funda Demirağ

*Atatürk Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp, Ankara*

Uzm. Dr. Ezgi Demirdöğen Çetinoglu

*Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Bursa*

Doç. Dr. Yurdanur Erdoğan

*Anıtkabir Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Ankara*

Prof. Dr. Oya Kayacan

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara*

Prof. Dr. Gamze Kırkal

*Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Elazığ*

Prof. Dr. Neerita Mogulkoç

*Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Bornova, İzmir*

Doç. Dr. Zeynep Pınar Önen

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Ankara*

Doç. Dr. Savaş Önen

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Trabzon*

Prof. Dr. Refik Ali Sarı

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi & Hastalıkları
Anabilim Dalı, İmmünoyol ve Allerji Bilim Dalı, Trabzon*

Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Sarıaydın

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyon*

Doç. Dr. Sevinç Sarıç Ulaşlı

*Afyon Kocatepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Afyon*

Uzm. Dr. Sezgi Şahin Dıyıcı

Beypazarı Devlet Hastanesi, Ankara

Prof. Dr. Abdurrahman Şenyigit

*Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Diyarbakır*

Uzm. Dr. Elif Tanrıverdi

*Yeditepe Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, İstanbul*

Dr. Beyza Yurtsever

*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göğüs Hastalıkları
Anabilim Dalı, Trabzon*